

Genişletilmiş zet

Covid-19 Döneminde Türkiye'deki Sağlık Bilimleri Fakültesi ğrencilerinde Koronavirüs Fobisi ve Teknoloji Bağımlılığı İlişkisi

Giriş

Çin'in Hubei eyaletinin başkenti Wuhan'da 2019 yılının Aralık ayında, koronavirüs ailesinden yeni bir virüs ortaya çıktı. Dünya Sağlık rgt (DSÖ), 11 şubat 2020'de yeni koronavirüsün adını "COVID-19" olarak resmen duyurup, 11 Mart 2020 tarihinde hastalığı "pandemi" olarak ilan etti. COVID-19'un pandemi olarak ilan edilmesinden itibaren COVID-19 salgını ile mücadele kapsamında hastalığın insandan-insana yayılımını engellemek amacıyla hkmetler tarafından izolasyon, karantina, sosyal mesafe tedbirleri gibi çeşitli önlemler alındı. Yaşanan pandeminin getirdiği hastalık, hastalığın olumsuz sonuçları, virüse yakalanma korkusu ve alınan önlemler kişilerde farklı fiziksel ve psikolojik problemlerin meydana gelmesine yol açtı. COVID-19 salgını, insanların yaşadığı stres ve korku sonucu ortaya çıkan psikolojik tepkiler ile bağımlılık yapıcı davranışlar arasındaki ilişkiyi incelemek için önemli bir fırsattır. Yapılmış araştırmalar stres, fobi ve anksiyetenin, internet ve teknoloji bağımlılığı ile ilişkili olduğunu doğrulamıştır. Bu nedenle COVID-19 salgınının neden olduğu artan stres ve fobi seviyesinin, insanların teknoloji kullanım davranışlarını değiştirebileceği ve halk arasında buldukları yaş aralığı göz önünde bulundurulduğunda ise öğrencilerin teknoloji bağımlılığı gelişmesi bakımından yetişkinlere kıyasla daha yüksek riskli bireyler olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmada, pandemi sürecinde öğrencilerde COVID-19 fobisi ve teknoloji bağımlılığı düzeylerinin belirlenmesi ve COVID-19 fobi ile teknoloji bağımlılığı arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlandı.

Yöntem

Araştırma, ilişkisel ve tanımlayıcı desende yapıldı. Araştırmanın evrenini; Fıratniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde ğrenim gören 1600 ğrenci oluşturdu. Araştırmada verilerin toplanmasında "Kişisel Bilgi Formu", "Koronavirüs 19 Fobisi leği" ve "Teknoloji Bağımlılığı leği" kullanıldı. Bilgilendirme Formu ve Aydınlatılmış Onam Formu okutulup, onayları alınmıştır. Çalışma için Etik Kurul izni alınmıştır.

Bulgular

Araştırmaya katılan sağlık bilimleri fakültesi ğrencilerinin yaş ortalamalarının $20,54 \pm 2,06$ olduğu, cinsiyet dağılımında 952 kişi (%84,5) ile kadınların çoğunluğu oluşturduğu belirlendi. Katılımcıların yarısına yakınının (%44,2) hemşirelik ğrencisi olduğu ve katılımcıların çoğunun (%31,5) niversite ikinci sınıfta olduğu belirlendi. Katılımcılardan 540 kişinin (%48,0) internete bağlanırken sadece akıllı telefon kullandığı, yarısından fazlasının (%75,7) sosyal ağlarda üyeliğinin olduğu ve sadece 187 kişinin (%16,6) sosyal ağlarda zaman geçirmediği belirlendi.

Öğrencilerin sosyal aę, anlık mesajlaşma, web siteleri ve genel bağımlılık düzeylerinin orta seviyede, evrimii oyun bağımlılığı düzeylerinin ise düşük seviyede olduğu belirlendi. Kadınların yaşadığı koronavirüs fobisinin psikolojik boyutunun erkeklerden daha yüksek olduğu belirlendi. Sosyal ağlarda yeliği olan öğrencilerin yaşadığı COVID-19 fobisinin sosyal ve psikolojik alt boyutunun, sosyal ağlarda yeliği olmayan öğrencilere kıyasla daha yüksek düzeyde olduğu belirlendi. Sosyal ağlarda günlük 5 saat ve üzerinde zaman geçiren kişilerin, 5 saatten az zaman geçiren kişilere kıyasla psikolojik, somatik, sosyal, ekonomik ve genel anlamda daha yüksek seviyelerde COVID-19 fobisi yaşadığı belirlendi. Erkeklerin evrimii oyun ve teknoloji bağımlılığı düzeylerinin kadınlardan daha yüksek olduğu belirlendi. Günde 5 saatten fazla evrimii oyun oynayan öğrencilerin teknoloji, sosyal aę, anlık mesajlaşma, web sitesi ve evrimii oyun bağımlılığı düzeyinin, diğer öğrencilere kıyasla daha yüksek düzeyde olduğu belirlendi.

Tartışma

Sağlık bilimleri fakültesindeki ğrencilerinde koronavirüs fobisi ile teknoloji bağımlılığı düzeyi arasındaki ilişkiyi belirlemek amaçıyla yapılan bu araştırmada aşağıdaki sonuçlar elde edildi.

Sağlık bilimleri fakültesi ğrencilerinin teknoloji bağımlılığı düzeylerinin, sosyal aę bağımlılığı düzeylerinin, anlık mesajlaşma bağımlılığı düzeylerinin ve web sitesi bağımlılığı düzeylerinin orta düzeyde olduğu, öğrencilerin evrimii oyun bağımlılığı düzeylerinin düşük seviyede olduğu, Fakülte ğrencilerinin koronavirüs fobisi düzeyinin orta düzeyde olduğu, Katılımcıların koronavirüs fobisi psikolojik boyutunun yüksek seviyede, sosyal boyutunun orta seviyede, ekonomik ve somatik boyutunun ise düşük seviyede olduğu, Sağlık bilimleri fakültesi ğrencilerinde cinsiyet, bölüm, günlük sosyal ağlarda geçirilen süre, evinde 65 yaş üstü birey bulunma durumu ve evinde kronik hastalığı olan birey bulunma durumu gibi özelliklerin koronavirüs fobisi düzeyinin etkilediği, öğrencilerde cinsiyet, bölüm, sosyal aę üyeliğinin bulunması, günlük sosyal ağlarda geçirilen süre, günlük anlık mesajlaşma, sürekli oynanan bir evrimii oyunun varlığı ve günlük oynanan oyun süresi gibi değişkenlerin öğrencinin teknoloji bağımlılığı düzeyini etkilediği, Sağlık bilimleri fakültesi ğrencilerinde koronavirüs fobisi ile teknoloji bağımlılığı arasında pozitif yönde istatistiksel olarak oldukça anlamlı bir ilişki olduğu ($p < 0,05$), öğrencilerin yaşi ile koronavirüs fobisi düzeyi ve teknoloji bağımlılığı düzeyi arasında negatif yönde istatistiksel olarak oldukça anlamlı bir ilişki olduğu ($p < 0,05$) saptanmıştır.,